

opfyldt, og derfor er jeg forvisset om, at han heller ikke længere vil undslaae sig derfor. Hans Opfattelse af mine Ytringer om den Maade, hvorpaa de geistlige Embeder skulle lønnes, berører paa en Misforstaaelse. Men denne Sag vil, som han sagde, komme til at foreligge til anden Behandling, og derfor vil jeg opsætte til den Tid, hvad jeg ellers har at ytre.

Rjar: Idet jeg tager Ordet i denne Sag, skal jeg meget villig indrømme, at den allerede er bleven behandlet temmelig fuldstændigt af de ærede foregaaende Talere. Det kunde derfor synes, at man burde holde sig tilbage fra at tage Ordet, naar man ikke træde sig istand til at give yderligere Bidrag til Bedømmelsen af Sagen. Jeg agter derfor heller ikke at opholde det ærede Thing længe; men jeg har dog følt Trang til at udtale mine Anskuelser om det foreliggende Lovudkast og min Bedømmelse deraf. Først maa jeg forudsende den Bemærkning, at jeg med største Interesse har fulgt de indholdsrige og vigtige Foredrag, som vi have hørt fra forskjellige Sider, men jeg maa dog paa samme Tid tilføje, at jeg ikke saa sjældent har været i det Tilfælde at maatte betragte det Hele som en Brimmelse af Uforstaaeligheder. Jeg har saaledes hørt enkelte af de ærede Herrer tale om det reent Aandelige, Andre have igjen talt om Kirkens Eiendomsret, og atter Andre om Statens Eiendomsret, idet de have sagt, at det ikke er Kirkens Gods, men Statens, hvorom det gjælder; til denne Anskuelse er jeg ogsaa meest tilbøjelig til at hælde. Det har ikke kunnet Andet end vække min Forundring, at de ærede Talere have kunnet opfatte paa saa mange forskjellige Maader en Sag, der møder En saa ofte i det praktiske Liv. Det, som forekommer mig besynderligst, er den Kamp, som føres af Geistligheden om Kirkens Eiendomsret, ligeoverfor den Deel af Samfundet, der betragter Alt, hvad der er tillagt Kirken, som Statens Eiendom. Naar jeg nu seer paa Geistligheden som en reen kirkelig, aandelig Institution, et Synspunkt, hvorfra man dog i Birkeligheden skal gaae ud, og naar jeg endvidere tager Sagen, som den naturligvis bør tages, nemlig

saaledes, at det er den indre Følelse for det reent Kirkelige, der har drevet de Geistlige ud til Menighederne, og at de maae modtages af Menighederne under denne Forudsætning, saa maa jeg tilstaae, at uagtet jeg ikke vil forkleine deres Betydning i saa Henseende, saa kan jeg ikke godt forjone mig med, naar jeg seer dem træde frem som en Korporation ved enhver Leilighed, hvor der er Tale om Lønningsforhold, og seer dem ville gjøre deres Indflydelse gjældende som en styrende Deel i Staten, som den, der vil træde op som en Statsmagt, om jeg saa maa sige, eller udgjøre en Stat i Staten. Det forekommer mig, at Geistligheden ligefrem af Agtelse for den aandelige Gjerning, den har at røgte, skulde lægge denne Sag tilside og saa lidt som muligt blande sig deri, men lade Statsmagten afgjøre den.

Jeg skal nu ikke opholde mig videre ved den reent aandelige Side af Sagen, det vilde efter min Opfattelse af det Hele maaskee føre mig for vidt, og det er jo desuden ogsaa en reent verdslig Sag, der her foreligger. Jeg skal da omtale det saa meget berørte Lønningsfond. Det er jo fra flere Medlemmers Side meget stærkt fremhævet, at hvis dette Fond skulde blive staaende i Loven, saa vilde de paa ingen Maade kunne give den deres Stemme, og jeg slutter mig til dem, der nære denne Anskuelse. Hvorledes den høitagtede Kirke- og Underviisningsminister kan fremtræde med saa kraftig en Stemme for dette særlige Fond, kan jeg ikke forstaae, saameget mindre, som jeg med Opmærksomhed hørte den høitagtede Minister igaar ligeoverfor det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) gjøre den Mening gjældende, at det kun var Bagateller, der strædes om, at det i Birkeligheden var en Bagatel, enten det heed et særligt Fond, eller Indtagterne tilfød Statskassen, men til min og vistnok Alles store Forundring hørte jeg den høitagtede Minister med det Samme gjøre Spørgsmaalet saa vigtigt, at hvis dette særlige Fond ikke blev vedtaget, saa maatte han see sig i den Nødvendighed at træde af som Minister. Der forekommer mig at være en besynderlig Modfætning tilstede i disse Udtalelser, især fra en Mand med en saa dyb Skarpsindighed, som vi Alle vide, at den ærede Minister er i